

- 2 Nieuwe aanpak schadeafhandeling
- 6 'Schades duurzaam herstellen is een logisch verhaal'
- 14 Schilderingen redden met een minibeitel

Nieuwe aanpak schadeafhandeling

De afhandeling van fysieke mijnbouwschade gaat veranderen. Het IMG kijkt minder dan voorheen naar de oorzaak van de schade. En het bedrag voor de vaste eenmalige vergoeding gaat omhoog. Waar voorheen het uitkeren van schadevergoedingen centraal stond, ligt de nadruk nu meer op het herstellen van schade. Dit is in lijn met de kabinetsvoorstellen op dit vlak en met onze voorstellen in maart van dit jaar.

Het kabinet heeft na de parlementaire enquête gaswinning Groningen (PEAG) maatregelen aangekondigd met het doel de schadeafhandeling milder, menselijker en makkelijker te maken. Sindsdien werken we samen met het ministerie van Economische Zaken en Klimaat aan het uitwerken van de maatregelen. Dit betekent onder andere dat de Groninger of Drent die fysieke schade heeft, veroorzaakt door gaswinning in het Groningenveld of de gasopslag Norg of Grijpskerk, kan kiezen uit drie vormen van schadeafhandeling:

- ▶ Daadwerkelijk herstel van alle schades die naar zijn aard mijnbouwschade zijn, zonder dat we kijken naar de oorzaak (geen causaliteitstoets) bij schadebedragen tot 60.000 euro.
- ▶ Een vaste eenmalige vergoeding van 10.000 euro voor bewoners op wiens adres niet eerder schade is gemeld. (Voor bewoners waar wel eerder schade is gemeld, zie de alinea onder het tussenkopje 'Terugwerkende kracht').
- ▶ Een financiële vergoeding volgens de maatwerkprocedure waarbij we alle schade vergoeden waarvan we niet kunnen uitsluiten dat die veroorzaakt is door mijnbouwactiviteiten (met causaliteitstoets).

Terugwerkende kracht

In de afgelopen jaren nam het IMG ruim 200.000 schadebesluiten. Het herzien heeft in de uitvoering grote gevolgen voor de afhandeling van lopende en toekomstige schademeldingen. Eerder behandelde schades mogen we niet opnieuw in behandeling nemen. Voor bewoners die in het verleden minder dan 10.000 euro hebben ontvangen, is het wél mogelijk om dit bedrag aan te vullen tot 10.000 euro. Dat kan met de aanvullende vaste vergoeding (AVV) die naar verwachting in de loop van 2024 gereed is. De AVV komt ook beschikbaar voor iedereen die eerder een vaste vergoeding heeft gehad van 5.000 euro.

Grote opgave

De overgang naar de nieuwe manier van schade afhandelen is een grote opgave voor het IMG. Denk aan het concreet uitwerken van maatregelen en beleid, het aanpassen van ICT, werkprocessen en brieven en het opleiden van medewerkers. Daarom voeren we de nieuwe maatregelen stap voor stap in. Via onze website, deze nieuwsbrief en brieven houden we aanvragers hiervan voortdurend op de hoogte.

Daadwerkelijk herstel zonder causaliteitstoets

Bij schadebedragen tot 60.000 euro kijken we voortaan niet meer naar de oorzaak. Met de nieuwe manier van schade afhandelen krijgen bewoners de mogelijkheid om alle schades in hun woning in één keer te laten herstellen. Alleen schades die niet door mijnbouwschade veroorzaakt kunnen zijn, zoals bijvoorbeeld houtrot, algaanslag en lekkages, vallen hier niet onder. Schades die al eerder zijn afgehandeld ook niet.

Rekening aannemer

Als bewoners kiezen voor daadwerkelijk herstel van de schade, komt er namens het IMG een opnemer langs om alle schades in kaart te brengen. Vervolgens kunnen mensen met behulp van een eigen aannemer de schades laten herstellen. De rekening kan rechtstreeks naar het IMG worden gestuurd. Of dat via de aanvrager of via de aannemer loopt, wordt nog uitgewerkt. Ook kunnen aanvragers gebruikmaken van een aannemer die het IMG inhuurt. In dat geval, het zogenoemde Herstel in Natura, verzorgen we het herstel voor de bewoners helemaal. Welke bewoners daarvoor in aanmerking komen, is ook nog onderwerp van uitwerking.

Verdubbeling eenmalige vaste vergoeding

Als de voorkeur van een aanvrager uitgaat naar een financiële vergoeding en er op een adres nog niet eerder schade is gemeld, kunnen gedupeerden kiezen voor een vaste eenmalige vergoeding van 10.000 euro. Sinds november 2021 is het al mogelijk om op deze manier een vast bedrag te krijgen van 5.000 euro. Als reactie op het rapport van de enquêtecommissie heeft het kabinet besloten om het bedrag te verdubbelen. Dit geldt voor het gehele gebied waar het IMG mijnbouwschade afhandelt. Dus in het effectgebied van de beving van Huizinge (2012), de 6 km-gebieden rond de gasopslag Norg en het Groningenveld en de gasopslag Grijskerk. Net als bij de huidige vaste vergoeding, geldt dat nieuwe schade in behandeling wordt genomen na een nieuwe beving die op of in de buurt van het adres een kracht heeft gehad van tenminste 5 mm/s.

Zie www.schadedoormijnbouw.nl voor details.

Oplissing voor relatief kleine schades

De vaste vergoeding biedt een oplossing voor relatief kleine schades. We betalen de vergoeding snel uit, zodat bewoners direct weten waar ze aan toe zijn. Als zij met relatief kleine schades geholpen zijn met een vast bedrag, komt dit de uitvoeringscapaciteit ten goede aan de mensen met grotere of complexere schades.

Maatwerkprocedure

Het blijft mogelijk om voor de maatwerkprocedure te kiezen. Daarbij keren we een vergoeding in euro's uit, na een toets op de oorzaak. Een onafhankelijke deskundige kijkt per schade of er mogelijk een relatie kan zijn met de gaswinning. Als die er niet is, of de schade is al afgehandeld, vergoedt het IMG niet.

‘Schades duurzaam herstellen is een logisch verhaal’

Scheuren in je muren door aardbevingen zijn ronduit vervelend. Nog frustrerender is dat je ze laat herstellen en dat ze na de eerste de beste trilling weer tevoorschijn komen. Het lijkt dan wel dweilen met de kraan open. “Het geeft ons het gevoel dat er iets mis is met ons huis”, zegt Marion Medema uit Kantens, bij wie herstelde scheuren blijven terugkomen.

Wat het huis van Marion mankeert is onduidelijk, maar de kans is aanwezig dat de schades terugkeren door een onderliggend constructief probleem. Bijvoorbeeld een kapotte fundering of een zwakke dakconstructie die niet per se is veroorzaakt door bodembewegingen als gevolg van de gaswinning in Groningen. Het IMG was voorheen niet bevoegd om deze gebreken te verhelpen, omdat de NAM daarvoor niet aansprakelijk is.

1,4 miljard beschikbaar

Met de pilot Duurzaam Herstel is het sinds deze zomer wel mogelijk om constructieve problemen aan een woning aan te pakken, zodat de kans op herhaalschade kleiner wordt. Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat stelt hiervoor 1,4 miljard euro beschikbaar.

Het IMG benadert huiseigenaren die in aanmerking komen voor duurzaam herstel. Zo ook Marion, die eerst wat sceptisch was. “Ik ken natuurlijk de verhalen en de teleurstellingen”, zegt ze. “Dus in eerste instantie dacht ik: waarom gaat dit wel lukken?”

Deskundig oordeel

Na een gesprek met haar zaakbegeleider besloot Marion mee te doen aan het proefproject van het IMG. “Wij vinden het een logisch en toekomstgericht verhaal dat je niet alleen de schades repareert, maar ook de oorzaak aanpakt. Daarnaast vinden wij het belangrijk dat er eindelijk een deskundig oordeel komt over ons huis.” Sinds afgelopen zomer doen er ongeveer twintig bewoners mee aan de pilot.

De eerste stap is dat de aannemers met wie het IMG samenwerkt, de woningen onderzoeken. Als blijkt dat er sprake is van constructieve problemen, wordt een aanpak bedacht om deze te verhelpen.

Duizenden panden

De pilot duurt 12 tot 18 maanden. “Daarna worden het gebied en de capaciteit uitgebreid”, zegt Jil Ligterink, programmamanager Duurzaam Herstel bij het IMG. “De inzet is om in de toekomst enkele duizenden panden in het gehele effectgebied te onderzoeken op de aanwezigheid van een zwakke constructie.”

Verhalenplatform

Videoproject werkt verbindend

Hij komt uit Harkstede en groeide op met aardbevingen door gaswinning. Maar dat de gevolgen daarvan bij jongeren zo verschillend zijn, kon Luca Deiana (22) tot vorig jaar niet vermoeden. Hij volgt de opleiding audiovisueel specialist aan het Noorderpoort in Groningen. Voor een videoproject in samenwerking met het IMG dompelt hij zich voor de tweede keer onder in de belevingswereld van de Groningse jeugd.

Jongeren

Samen met studiegenoten maakte Luca als tweedejaars student vijf video's over jongeren in het aardbevingsgebied. Deze vindt u terug op het Verhalenplatform (www.schadedoormijnbouw.nl/mijnverhaal). Nu doet hij het project voor de tweede keer als stageproject in zijn derde jaar. Dat blijkt geen gemakkelijke taak, want niet alle jongeren praten graag over hun zorgen. "Soms is het de Groningse nuchterheid: niet zeuren, gewoon doorgaan", vertelt Luca. "Of ze voelen zich machteloos, willen er niet mee geconfronteerd worden. Maar vaak realiseren jongeren zich helemaal niet dat ze zoveel last hebben van de problemen rondom de gaswinning."

Besef

Een van die jongeren is Marco. Hij groeide op in Woltersum en maakte regelmatig bewust aardbevingen mee. De schade die daardoor aan zijn huis ontstond was zo ernstig, dat hij tijdens het herstel niet thuis konden blijven wonen. Maandenlang bivakkeerde hij daarom in een caravan in de achtertuin. "Hij zat er wel mee", vertelt Luca, "maar Marco accepteerde de situatie zoals hij was. Pas toen hij stage liep op Curaçao kwam echt het besef. Hij werd door nieuwsgierige leeftijdsgenoten uit andere delen van Nederland bevroegd over zijn leefsituatie in Groningen. Toen realiseerde hij zich pas écht dat het helemaal niet normaal was hier."

De verhalen van Marco en vier andere jongeren verschijnen vanaf deze maand ook op het Verhalenplatform. Hoewel Luca het project voor de tweede keer doet, maakte het opnieuw indruk op hem. "Ik ben me er weer van bewust hoe belangrijk het is om over je ervaringen te praten. Dit videoproject brengt Groningse jongeren nader tot elkaar, het werkt verbindend. Dat vind ik misschien wel de mooiste uitkomst."

Voor iedereen

Dat het goed kan voelen om je verhaal te delen, geldt natuurlijk niet alleen voor jongeren. Het Verhalenplatform is er voor iedereen die te maken heeft met de gevolgen van gaswinning. In de afgelopen jaren groeide het platform uit tot een rijke verzameling van verhalen, quotes, video's en citaten. Over schade, de afhandeling ervan en over wat het met je doet.

Wilt u ook uw verhaal delen? Dat kan. Stuur uw ervaring, gedachte of beeld naar redactie@schadedoormijnbouw.nl en we zullen het plaatsen. Kunt u hulp gebruiken bij het vertellen van uw verhaal? Laat het ons weten, we komen graag bij u langs.

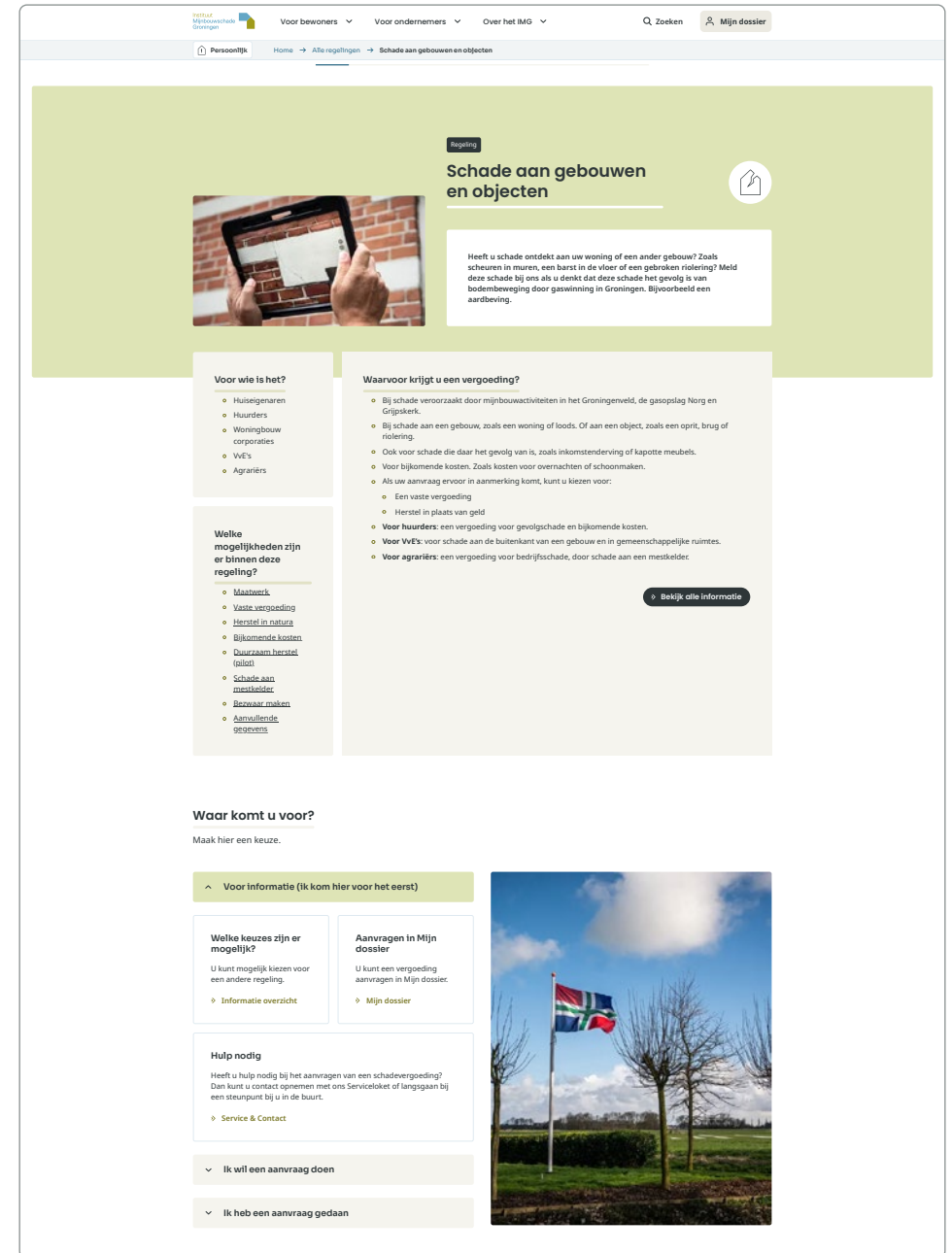
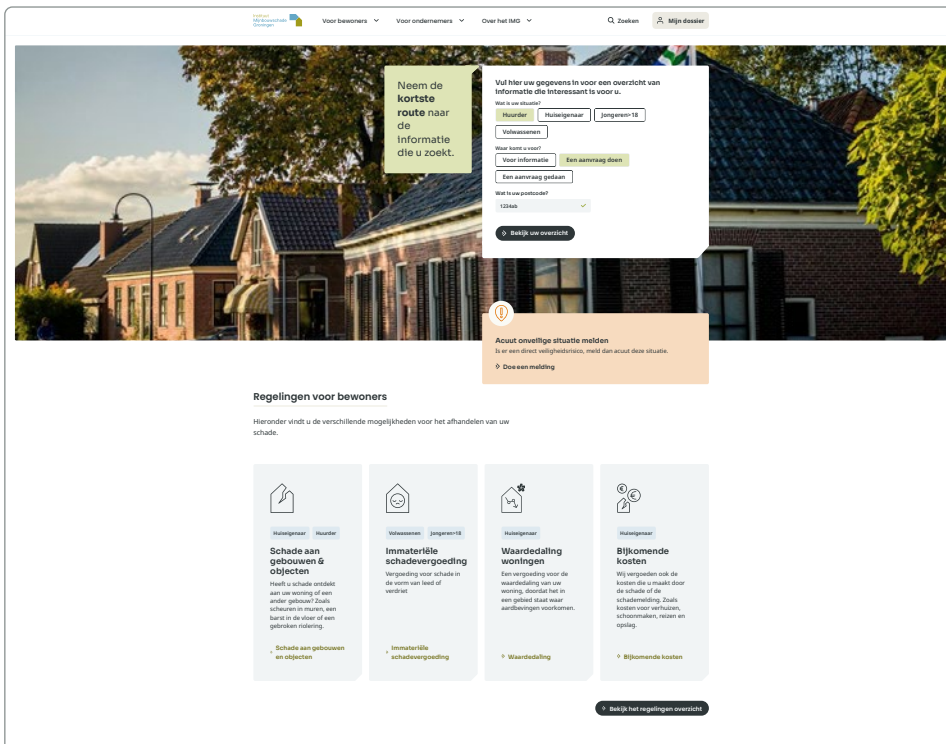

Vernieuwde website in aantocht

Dit jaar zijn we begonnen met de bouw van een nieuwe website met informatie van en over het IMG. Eind dit jaar kunt u het resultaat bekijken op www.schadedoormijnbouw.nl. Met behulp van de nieuwste technieken is de site straks toegankelijker en leesbaarder, zodat u de juiste informatie makkelijker kunt vinden. Zo ziet u in één oogopslag voor welke vergoedingen u mogelijk in aanmerking komt. Ook vindt u er gemakkelijker antwoorden op uw vragen. We hebben deze website voorgelegd aan gebruikers en hun ervaringen meegenomen.

De opzet en ook de kleuren van de website zijn straks anders dan u van ons gewend bent. Het webadres blijft wel hetzelfde, namelijk www.schadedoormijnbouw.nl. Daar leest u binnenkort op welke datum de nieuwe website klaar is voor gebruik.

Deze voorbeeldpagina's zijn niet definitief.

Schilderingen redden met een minibeitel

De Mariakerk in 't Zandt heeft aardbevingsschade. Grote en kleine scheuren, ook in de bijzondere middeleeuwse muurschilderingen. Dus trok Stichting Oude Groninger Kerken bij het IMG aan de bel. Om de kunstwerken te redden, gebruiken de restauratoren een speciale techniek.

Metalen buizen en houten planken, waar je ook kijkt. Van de stoffige stenen vloer tot net onder de hoge gewelven. Een kerk vol steigers, het is een indrukwekkend gezicht. Haast even indrukwekkend als de Mariakerk zónder steigers. Al bijna 750 jaar is deze kerk de blikvanger van het Noord-Groningse dorp 't Zandt. Doorleefd van buiten en stralend wit van binnen, met baksteenrode bogen.

Maar het zijn vooral de middeleeuwse muurschilderingen die de kerk wat extra's geven. Kunst met historische waarde, die pas in de jaren zestig van de vorige eeuw werd herontdekt achter het pleisterwerk. "Zoveel plekken zijn er niet in Nederland waar we nog zulke oude muurschilderingen hebben", vertelt restaurateur Aafje Bouwhuis. Samen met collega Nanon Journee specialiseert zij zich, onder de naam OJOU, in het conserveren van middeleeuwse schilderingen.

Scheuren

En dat is precies waarom zij hier nu op de steigers staat. Want verspreid door de Mariakerk zijn in de afgelopen jaren 149 scheuren ontdekt. Sommige daarvan lopen dwars door de schilderingen heen.

De Mariakerk is wel wat gewend. Het gebouw doorstond stormen, overstromingen, oorlogen en de tijd zelf, ook omdat de omgeving er zuinig op was. Maar de aardbevingen vormen een nieuwe bedreiging. De stabiliteit van het gebouw is niet direct in gevaar, de historische en culturele schatten wel.

Eigendom

Het is mede vanwege de aardbevingsschade, en het verhalen van die schade, dat kerkgenootschappen het eigendom van de kerk versneld overdroegen aan de Stichting Oude Groninger Kerken (kortweg: Groninger Kerken), een organisatie die zich inzet voor het materiële en functionele behoud van monumentale kerken in de provincie. Ook de Mariakerk kwam zo in 2014 in eigendom van de stichting.

Een keuze die goed uit lijkt te pakken. Groninger Kerken beheert ruim honderd kerken, waarvan een flink aantal met bevingsschade. De stichting heeft inmiddels de nodige ervaring om een aanvaardbare schadevergoeding van het IMG te ontvangen. "En met aanvaardbaar bedoel ik de volledige restauratiekosten", vertelt Jur Bekooy, bouwkundige bij Groninger Kerken. "We accepteren geen compromis."

Toen Jur enkele jaren terug bij een ander kerkdossier OUOU naar voren schoof voor de restauratie van muurschilderingen, vroeg het IMG zich af waarom de restaurateurs helemaal uit Deventer en Arnhem moesten komen. Dat werd vast heel duur, kon het niet goedkoper? "Nee", was zijn antwoord. "Want dit is specialistisch werk."

Vertrouwen

"Het draaide in de basis om vertrouwen", zegt hij. "Ik denk dat het IMG vreesde dat we met het geld de oude glorie van deze gebouwen wilden terugbrengen. Maar als 'monumentenzorger' doe je het liefst helemaal niks aan het gebouw. Iets wat zo oud is, daar moet je van afblijven. Maar als we er iets aan moeten doen, dan willen we het goed doen. Dan willen wij zelf kunnen kiezen welk bedrijf de restauratie doet. Ik begrijp best dat dit voor het IMG moeilijk was. Mijnbouwschade is een ingewikkeld juridisch dossier. Maar gelukkig zijn ze ons gaan begrijpen. En vertrouwen."

Inmiddels is er een overeenkomst tussen het IMG en Groninger Kerken waarin afspraken zijn gemaakt over schademelding en -afhandeling. Daardoor verloopt het proces nu soepeler dan bij veel van Jurs eerdere kerkdossiers.

Oude wonden

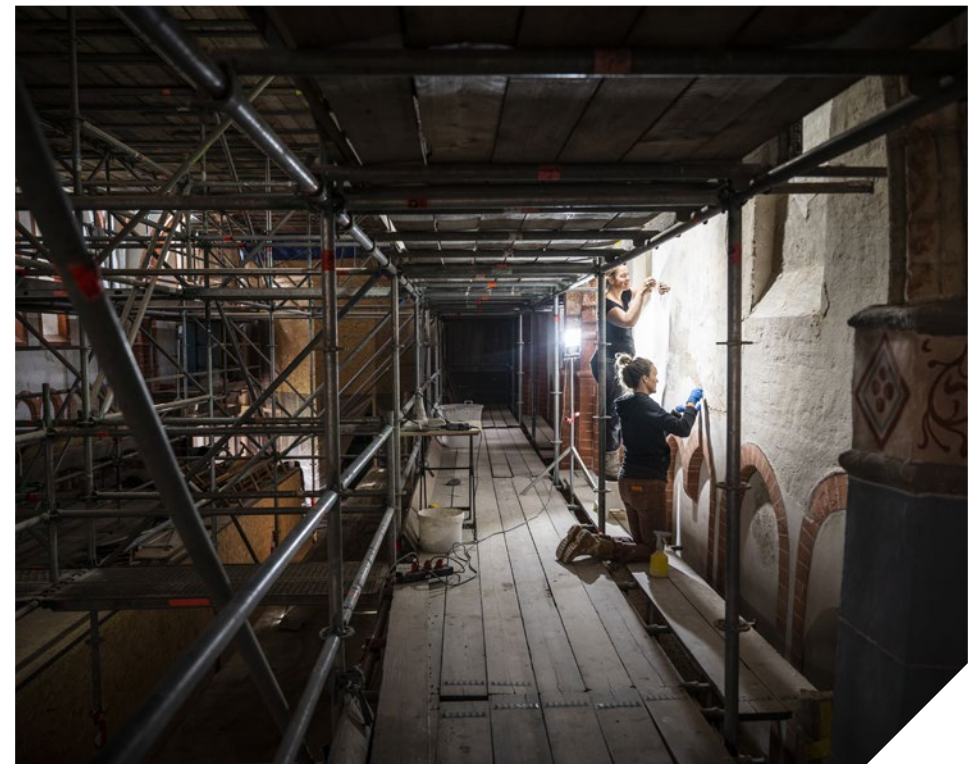
De restaurateurs werken van april 2023 tot januari 2024 aan het herstellen van de muurschilderingen. Ze zetten het pleisterwerk vast, vullen de scheuren en schilderen de gevulde delen zo dat de oude wonden met het blote oog niet meer te zien zijn. Van de schilderingen zelf blijven ze af. "Veel mensen denken dat we als restaurateurs vooral met een kwastje bezig zijn", zegt Aafje. "Dat we bij een beschadigde afbeelding het verloren been er weer even aan vast schilderen. Maar dan verliest de schildering zijn echtheid. Wij concentreren ons op de ondergrond. Door die te herstellen kunnen we de levensduur van de afbeeldingen verlengen."

Eeuwenoude techniek

Om die ondergrond te 'voeden', spuiten de restaurateurs mortel in de scheuren. Hierbij maken ze gebruik van een eeuwenoude techniek, die waarschijnlijk ook bij de bouw van de Mariakerk is toegepast. Ze scheppen nat zand over ongebluste kalk, wat een chemisch proces op gang brengt. Aafje: "We hopen dat dit materiaal nog beter bindt met de rest van het gebouw. Bovendien is dit type mortel flexibeler dan cement. Dat is een voordeel in een bevingsgevoelig gebied. De hoop is dat het zich kan herstellen als het lostrilt."

Bijzondere plek

Begin 2024 is het werk af. De verwachting is dat de schilderingen dan weer decennia beschermd zijn. Maar een garantie kan Aafje niet geven. "Er kan altijd iets gebeuren. Dit is een gebouw, geen museumstuk. Dat maakt deze plek juist zo bijzonder."

Stand van zaken

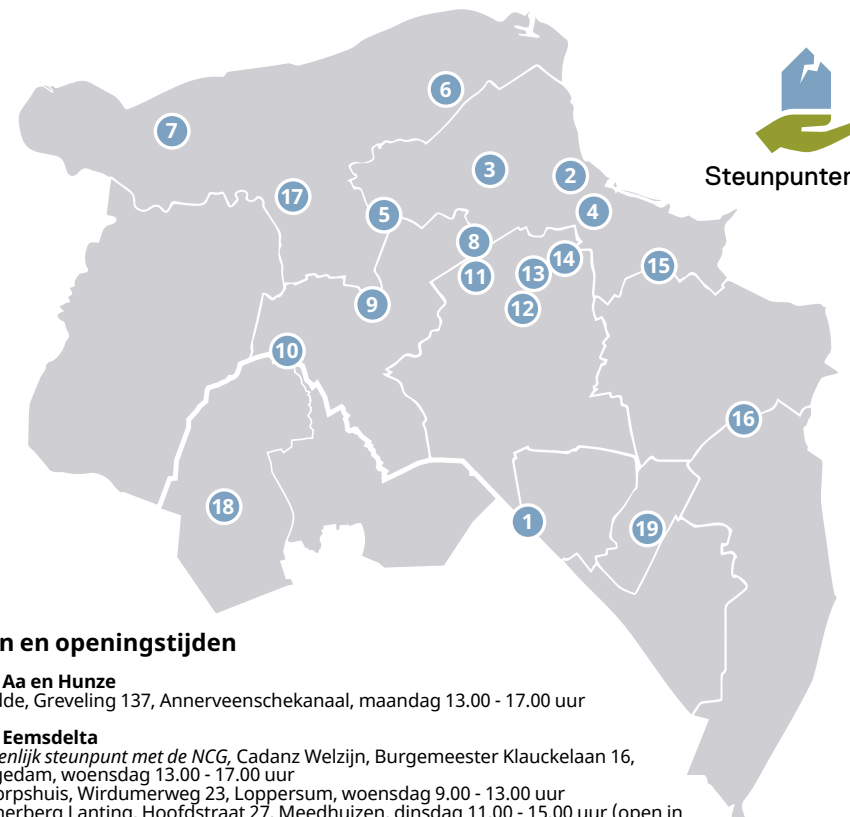
We hebben inmiddels ruim 1,7 miljard euro uitgekeerd aan schadevergoedingen. Daarvan is 1,149 miljard euro voor fysieke schade, 509 miljoen euro voor waardedaling en 87 miljoen euro voor immateriële schade. Van de bijna 400 duizend binnengekomen aanvragen voor schadevergoeding hebben wij er meer dan 376 duizend afgehandeld. Aanvragers beoordelen de schadeafhandeling gemiddeld met een 7.0.

Sinds de start van het IMG in 2018 komen veruit de meeste schade-meldingen uit de gemeente Groningen, inclusief de voormalige gemeente Ten Boer (60.248), gevolgd door Midden-Groningen (20.770), Eemsdelta (20.040) en Het Hogeland (18.381). Gemeenten buiten Groningen met relatief veel meldingen zijn Tynaarlo (6.455), Noordenveld (5.378) en Aa en Hunze (1.464). Ver buiten het effectgebied van Huizinge worden ook meldingen gedaan met als opvallendste gemeenten De Fryske Marren (2), Emmen (66) en Terschelling (1).

In totaal zijn er 210.195 meldingen gedaan voor fysieke schade, waarvan 37.221 aanvragen voor de vaste vergoeding. We handelden 187.158 schademeldingen af, waarvan 35.246 voor vaste vergoeding. Voor immateriële schade hebben we 72.518 aanvragen ontvangen, waarvan we inmiddels bijna 72.318 hebben afgehandeld. Het is voor iedereen in Nederland mogelijk om een aanvraag te doen voor immateriële schade.

Naast het afhandelen van aanvragen voor schadevergoeding verlenen wij eerste hulp bij acuut onveilige situaties (AOS). Tot nu toe hebben we hiervoor ruim 3.335 meldingen ontvangen. Direct na elke melding gaan onze deskundigen naar het adres om de situatie te beoordelen. Bij 555 van deze meldingen hebben we preventieve veiligheidsmaatregelen genomen, waaronder het plaatsen van hekken en in enkele gevallen een ontruiming van het pand. Na veiligstelling wordt pas bekeken of de oorzaak van de acuut onveilige situatie met mijnbouw te maken heeft.

Kijk voor actuele cijfers op schadedoormijnbouw.nl/dashboard.

Adressen en openingstijden

Gemeente Aa en Hunze

- 1 De Badde, Greveling 137, Annerveenschekanaal, maandag 13.00 - 17.00 uur

Gemeente Eemsdelta

- 2 *Gezamenlijk steunpunt met de NCG*, Cadanz Welzijn, Burgemeester Klauckelaan 16, Appingedam, woensdag 13.00 - 17.00 uur
- 3 Ons Dorpshuis, Wirdumerweg 23, Loppersum, woensdag 9.00 - 13.00 uur
- 4 Dorpsherberg Lanting, Hoofdstraat 27, Meedhuizen, dinsdag 11.00 - 15.00 uur (open in de oneven weken)

Gemeente Het Hogeland

- 5 De Meenschaar, Kapelstraat 9, Bedum, donderdag 13.00 - 17.00 uur
- 6 *Gezamenlijk steunpunt met de NCG*, Versterkingspunt Het Hogeland, Hoofdstraat Oost 24, Uithuizen, dinsdag 15.00 - 19.00 uur
- 7 Bibliotheek Leens, R. Ritzemastraat 2, Leens, dinsdag 09.30 - 13.00 uur

Gemeente Groningen

- 8 Buurhoes, Gaykingastraat 17, Ten Boer, dinsdag 13.00 - 17.00 uur
- 9 De Wegwijzer, Ypemaheerd 42, Groningen, vrijdag 13.00 uur - 17.00 uur
- 10 Dorpshuis Hoogkerk, Zuiderweg 70-4, Groningen, donderdag 09.00 - 13.00 uur
- 11 Inlooppunt Woltersum, *van IMG, NCG en gemeente Groningen*, Dorpshuis De Bongerd, Dobbestraat 17, Woltersum, dinsdag 13.00 - 15.00 uur • donderdag 10.00 - 12.00 uur

Gemeente Midden-Groningen

- 12 Dorpshuis de Ruyten, Ruitenweg 39, Froombosch, vrijdag 9.00 - 13.00 uur
- 13 *Gezamenlijk steunpunt met de NCG*, Versterkingspunt Midden-Groningen, Hoofdweg 156, Schildwolde, maandag 13.00 - 17.00 uur
- 14 MFC Siddeburen, Oudeweg 70, Siddeburen, donderdag 16.00 - 20.00 uur

Gemeente Oldambt

- 15 't Trefpunt, Hoofdstraat 60, Nieuwolda, dinsdag 16.00 - 20.00 uur (open in de even weken)
- 16 Zalencentrum Lamain, Bosstraat 25, Winschoten, woensdag 9.00 - 13.00 uur

Gemeente Westerkwartier

- 17 Dorpshuis Ezinge, Nieuwestreek 33, Ezinge, vrijdag 9.00 - 13.00 uur

Gemeente Noordenveld

- 18 De Brinkhof, Brink 1, Norg, woensdag 13.00 - 17.00 uur

Gemeente Pekela

- 19 De Riggel, Noorderkolonie 13, Nieuwe Pekela, donderdag 13.00 - 17.00 uur

schadedoormijnbouw.nl

Nieuwsbrief: bijblijven en reageren

Via deze nieuwsbrief houden wij u op de hoogte van de afhandeling van de schade door de gaswinning. Graag horen we via communicatie@schadedoormijnbouw.nl wat u ervan vindt.

Wilt u deze nieuwsbrief niet meer ontvangen of wilt u hem liever digitaal? Op onze website schadedoormijnbouw.nl/nieuwsbrief kunt u dat aangeven.

📍 Vestigings- en bezoekadres:

Cascadeplein 10 in Groningen
Op deze locatie vinden ook de hoorzittingen plaats. U kunt hier alleen op afspraak terecht.
(zie schadedoormijnbouw.nl/contact)

✉ Postadres:

Antwoordnummer 3061
8000 WB Zwolle

0800 4444 111 (gratis)

Maandag t/m zaterdag van 08.00 tot 17.30 uur
Zon- en feestdagen gesloten

schadedoormijnbouw.nl

📍 Steunpunten:

Bezoek schadedoormijnbouw.nl/contact of kijk op pagina 19 voor de adressen en openingstijden.